

Kamate

Objavljeno: 1.2.2015. Ažurirano: 30.8.2019.

Kamata je cijena koju kreditna institucija naplaćuje za korištenje sredstava odobrenoga kredita odnosno cijena koju kreditna institucija plaća za sredstva koja potrošač ulaže kao depozit/štednju.

Kamata ovisi o iznosu kredita/depozita, roku na koji se kredit odobrava odnosno o roku na koji se sredstva ulažu, visini ugovorene kamatne stope i metode obračuna kamata koju primjenjuje kreditna institucija. Obično se izračunava primjenom kamatne stope na dobiveni ili uloženi iznos sredstava, pri čemu se primjenjuju različite metode obračuna kamata. Visina kamatne stope ovisi o vrsti kredita ili depozita, roka na koji se sredstva odobravaju ili ulažu, konkurenciji, stopi inflacije, kreditnom rejtingu zemlje... Kamatne stope mogu biti fiksne i promjenjive. Osim toga, potrebno je obratiti pozornost na razliku između nominalne i efektivne kamatne stope, a pri razmatranju odluke o ugovaranju kredita važna je informacija visina interkalarne i zatezne kamatne stope.

VAŽNO: Bez obzira na to je li riječ o kreditu ili depozitu/štednji, iznimno je važna informacija primjenjuje li se na konkretnu vrstu kredita odnosno depozita fiksna ili promjenjiva kamatna stopa. Fiksne kamatne stope u pravilu su sigurnije jer se ne mijenjaju tijekom ugovornog odnosa, ali su u ponudama kreditnih institucija uglavnom više od kamatnih stopa koje su navedene kao promjenjive. Međutim, kamatna stopa koja se ugovara kao promjenjiva može se tijekom ugovornog razdoblja mijenjati ovisno o kretanju parametra promjenjivosti i, ako se poveća, izravno utječe na povećanje vaše obveze po kreditu, a ako je riječ o vašem depozitu, naknadnim smanjenjem ugovorene promjenjive kamatne stope ostvarit ćete manje kamata od očekivanih. Stoga je osobito kod kredita važno da se ne zadužite na maksimalni iznos koji u trenutku ugovaranja procijenite da možete plaćati jer bilo kakva naknadna negativna promjena vašega financijskog stanja može ugroziti redovitu otplatu kredita, koja dovodi do plaćanja zateznih kamata i povećanog rizika da vam kreditna institucija otkáže ugovor.

Vrste kamatnih stopa

Nominalna kamatna stopa – osnovna je kamatna stopa za obračun kamata i najčešće se iskazuje kao godišnja kamatna stopa, pa ju je za kraća razdoblja potrebno preračunavati, a ugovara se kao fiksna ili promjenjiva.

Napomena: Maksimalna visina nominalne kamatne stope na kredite potrošačima propisana je odredbama članka 11.b i 11.c Zakona o potrošačkom kreditiranju.

Efektivna kamatna stopa (EKS) – jedinstven je način prikazivanja kamatne stope s ciljem transparentnosti i lakše usporedbe uvjeta za odobravanje kredita/depozita kod svih kreditnih institucija i kreditnih unija. Osim nominalne kamatne stope u izračun se uključuju i naknade koje se plaćaju pri odobravanju kredita ili ulaganja depozita te predstavlja realniji prikaz ukupne cijene kredita/depozita. EKS omogućuje potpuniju informaciju na temelju koje se mogu usporediti aktualne ponude kako bi se donijela odluka o onoj koja najviše odgovara vašim mogućnostima i očekivanjima.

VAŽNO: U izračun EKS-a za kredite ne uključuju se:

- javnobilježničke pristojbe
- zatezne kamate ili bilo koji drugi troškovi proizašli iz nepridržavanja uvjeta ugovora o kreditu

- poštarine, troškovi telegrama i telefaksa.

Napomena: Maksimalna visina EKS-a za potrošače propisana je odredbama članka 20.a Zakona o potrošačkom kreditiranju, odnosno člankom 17. Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju.

Interkalarna kamatna stopa – primjenom te stope izračunava se i naplaćuje kamata od trenutka kada vam se odobri kredit do trenutka plaćanja prvog anuiteta/rate kredita. Ako kreditna institucija obračunava interkalarnu kamatu, prije zaključivanja ugovora poželjno je provjeriti kada je najbolje da vam kreditna institucija isplati kredit kako bi interkalarna kamata bila što manja.

Zatezna kamatna stopa – primjenjuje se na iznos dospjele neplaćene obveze iz vašeg ugovora o kreditu.

Napomena: Visina najviše dozvoljene zatezne kamatne stope za potrošače regulirana je Zakonom o obveznim odnosima.

Obračun kamata

Obračun kamata može se vršiti uz primjenu jednostavnoga i složenoga kamatnog računa. Neovisno o primjeni jednostavnoga ili složenoga kamatnog računa, kamata se može obračunavati i plaćati dekurzivno ili anticipativno.

© HRVATSKA NARODNA BANKA